

Ouderpunt Zwolle draagt bij aan schoolsucces

Ouderpunt Zwolle is in september 2004 als tweejarig experiment gestart om een brug te slaan tussen het onderwijs en de allochtone ouders. Vanwege het succes gaat het project door tot 1 augustus 2008. Abdelhafid (Hafid) El Haddad, van Marokkaanse afkomst en voormalig OALT-leerkracht in Zwolle, is de bruggenbouwer in dit project. Hij zorgt dat de communicatie tussen school en ouders (weer) op gang komt, zodat de schoolloopbaan van Zwolse allochtone leerlingen succesvol verloopt. Uit de evaluatie van de periode 2004 – 2006 is gebleken dat het project in een grote behoefte voorziet. “Hafid versoepelt en verbetert de communicatie tussen school en ouders bij problemen met een allochtone leerling. Wat hij voor elkaar krijgt, lukt ons niet”, zei een teamleider onderbouw van een vmbo-school.

Abdelhafid El Haddad wordt regelmatig ingeschakeld bij problemen in het Zwolse onderwijs. Bij ongeoorloofd schoolverzuim, verandering van school, schoolkeuze na de basisschool, zittenblijven, pesten, deelname aan schoolkampen en buitenschoolse activiteiten, verwijzing naar het speciaal onderwijs en gezinsproblemen. Hij bemiddelt en brengt partijen met elkaar in contact. Daarnaast geeft hij voorlichting en advies aan professionals.

Slecht nieuwsgesprekken

Rémy Brenkman is teamleider onderbouw van Het Agnietencollege, vestiging Blaloborgh, een Zwolse christelijke vmbo-school met ongeveer 200 leerlingen waarvan enkele van allochtone afkomst. De school maakt dankbaar gebruik van Hafids diensten. “In het verleden heeft Hafid via folders ons preventieteam voorlichting gegeven over zijn project. Toen we onlangs problemen kregen met een Irakese leerling, heb ik contact met hem gezocht. Natuurlijk hebben we eerst geprobeerd om er zelf uit te komen. De taal was een enorme barrière, de ouders waren slecht aanspreekbaar in het Nederlands. Omdat we hun toestemming nodig hadden om een ingewikkeld zorgtraject te starten, wilden we niet langer gebruikmaken van een tolkende zus. De

interventies van Hafid waren voor alle partijen waardevol.”

“We kregen een spiegel voorgehouden”, verklaart Brenkman de toegevoegde waarde van El Haddad. “Wij Nederlanders gaan heel direct met elkaar om, willen alles graag in een tien minutengesprek regelen. Dankzij Hafid gaan we nu met allochtone ouders wat omzichtiger te werk. Ook heeft hij ons geholpen met het

negatief tegenover hulpverlening en verwijzing naar speciaal onderwijs. Door Hafid zijn ze akkoord gegaan met een vervolgtraject buiten onze school.”

Brenkman vindt het prettig dat El Haddad onpartijdig is. “Hij kent het Nederlandse onderwijssysteem, spreekt uitstekend Nederlands, maar is ook thuis in de Arabische taal en de islam. Daardoor hebben Arabisch sprekende mensen vertrou-

‘Ga niet voor de waarheid, maar voor het resultaat’

voeren van slecht nieuwsgesprekken met allochtone ouders. Hafid heeft uitgelegd hoe allochtone ouders met slecht nieuws omgaan: ze maken omtrekkende en ontwijkende bewegingen en zeggen vandaag A en morgen B. Ik heb zelf de neiging om ouders met die tegenstrijdigheden te confronteren, maar Hafid stelt dan: ‘Ga niet voor de waarheid, maar voor het resultaat’. We hebben die raad ter harte genomen. Hafid regelde de oudergesprekken, trad op als tolk en overbrugde verschillen tussen de Nederlandse en Arabische cultuur. De ouders stonden aanvankelijk

wen in hem. De belangen van het kind staan bij hem voorop. Hij is als tolk waardevol, maar ook om ouders uitleg te geven over het Nederlandse onderwijs en hulpverleningscircuit. Hij haalt drempels weg die wij niet kunnen slechten. Omgekeerd krijgen wij van hem informatie over het verwachtingspatroon van allochtone ouders. School, ouders en leerling hebben baat bij zijn interventies.”

Spreekuur op school

Aalzen van der Lei is teamleider onderbouw op de vmbo-locatie van de openba-

re Van der Capellen scholengemeenschap. "We hebben nu helaas nog geen handel/administratie, een richting die veel allochtone leerlingen kiezen. Met ingang van schooljaar 2007-2008 is er een fusie in het openbaar voortgezet onderwijs, waardoor we alle richtingen in huis krijgen." Van der Lei is blij met Ouderpunt Zwolle: "Hafid is een bruggenbouwer. Veel allochtone ouders hebben schroom voor Nederlandse docenten en zijn onbekend met het Nederlandse onderwijs. Hafid neemt beide weg. Allochtone ouders weten soms onvoldoende welke eisen het Nederlandse onderwijs aan hun kinderen stelt. Ze krijgen daar via Hafid inzicht in." Van der Lei noemt voorbeelden waarbij El Haddad een belangrijke rol had. Zo heeft een brugklasleerling nog steeds geen boeken. De school kan de ouders moeilijk bereiken vanwege taalproblemen. El Haddad kan dat wel en bemiddelt.

"Eigenlijk doen wij als school nooit vergeefs een beroep op hem", aldus Van der Lei. "Zo hadden we een allochtone leerling die bij ons vastliep. Met hulp van Hafid hebben we deze leerling tijdelijk in de reboundvoorziening kunnen plaatsen. Hafid heeft de ouders duidelijk gemaakt dat dit de beste oplossing is voor hun kind. Ze weten ook dat hun kind na een time-out weer op school kan terugkomen. Allochtone ouders schamen zich als hun kind verwezen wordt naar het speciaal onderwijs. Hafid maakt dat bespreekbaar."

Binnenkort start Hafid met een wekelijks spreekuur op school. De verwachtingen zijn hooggespannen. "Allochtone leerlingen kunnen tijdens dat spreekuur een afspraak maken of gewoon binnenlopen voor een praatje. Datzelfde geldt voor docenten. We denken dat Hafid problemen in een vroeg stadium kan signaleren, waardoor de oplossing gemakkelijker zal zijn. Elk schooljaar gaat de derde klas op meerdaagse excursie naar Praag. Bij de thuisblijvers zit naar verhouding een groot percentage allochtone leerlingen. Dat geldt eigenlijk voor al onze buitenschoolse, meerdaagse activiteiten. Hafid kan zeker een rol spelen door ouders te informeren en hun schroom en onbekendheid wegnemen."

Het Ouderpunt Zwolle heeft in haar projectplan de volgende doelen vastgelegd:

- Contacten leggen met alle Zwolse scholen die allochtone leerlingen hebben. Doel van deze contacten is het maken van samenwerkingsafspraken met minstens vier scholen voor voortgezet onderwijs en het onderhouden van periodieke contacten met minstens vijf basisscholen;
- Contacten met allochtone zelforganisaties met als resultaat voorlichting en advies aan groepen allochtone ouders;
- Diensten verlenen aan scholen en ouders rondom hun zorg voor individuele leerlingen. Het gaat hierbij om preventieve en curatieve dienstverlening door een projectmedewerker van Marokkaanse afkomst, goed ingevoerd in het Nederlandse onderwijs, bekend met de Islam en haar gewoonten en gebruiken, (onder andere) Nederlands en Arabisch sprekend.

Het project wordt bekostigd door de gemeente Zwolle, Openbaar Onderwijs Zwolle en de Provincie (via het Steunpunt Minderheden Overijssel). De projectleiding is gedelegeerd naar de OWWZ-consulenten van de IJsselgroep. Het project is als experiment begonnen voor een periode van twee jaar. Na een positieve evaluatie (ook van 'gebruikers' van het project) is besloten om het project te verlengen tot 1 augustus 2008. In die periode gaat El Haddad ook contacten leggen met peuterspeelzalen, ROC's en hulpverleningsinstanties. Het project heeft een curatief en preventief karakter: hulp bieden in probleemsituaties, voorlichting geven zodat problemen voorkomen kunnen worden.

In de experimentele fase van het project is het El Haddad gelukt om een breed netwerk op te bouwen in Zwolle. Dat netwerk kan hij gebruiken bij zijn contacten met allochtone leerlingen en hun ouders. Daarnaast start de projectmedewerker op enkele scholen voor voortgezet onderwijs met een wekelijks spreekuur op school, zodat docenten, mentoren en allochtone leerlingen gemakkelijk contact met hem kunnen leggen.